

בעזרת ה' יתברך

ספר
מגדל נאה

ראש השנה

מאת
נפתלי אהרן וקשטיין

ראש השנה

הקצ"ה, ואמר לו, אני הוא בעל העולם", ע"כ, והנה, כבר נודע מה שכתב ה"טור" (אורח חיים סימן תי"ז), "ושמעתי מאחי הרב יחיאל טעם לדבר, לפי שהמועדים נתקנו בנגד אבות, פסח, כנגד אברהם, לכתוב (בראשית י"ח ו') לזכי ועשי עוגות, ופסח היה, שבועות, כנגד יצחק, שתקיעת שופר של מתן תורה, היה בשופר, מאילו של ילחה, סוכות, כנגד יעקב, לכתוב (בראשית ל"ג י"ז), ולמקנהו עשה סוכות, וי"ב ראשי חדשי השנה, שגם הם נקראים מועדים, כנגד י"ב שבטים", עיי"ש.

ונראה להוסיף עוד על פי דבריו בס"ד, שגם שלושת מועדי חודש תשרי, ראש השנה ויום הכיפורים וחג הסוכות, גם המה כנגד אברהם יצחק ויעקב, וגם הם ניתנו לנו בזכותם, וראש השנה הוא בזכות אברהם, וכמו שאזכרהם אבינו ע"ה הוא ראש לשלושת האבות, והוא ראש לכל ישראל, כך יום ראש השנה, שהוא ראש לכל השנה, ועל כן, יום ראש השנה, הוא היום שבו הקצ"ה מתגלה בעולם, ומכניז ואומר, "אני הוא בעל הבירה", והוא בזכות אברהם שזיקק לדעת "מי בעל הבירה", ונראה להוסיף רמז לדבר בס"ד, שגם מידתו של אברהם, שהוא מידת "אהבה", והוא נוטריקון "אני הוא

בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ (בראשית א' א'), הנה, תיבת "בראשית", מורכבת מג' תיבות אלו, "ב' ראשי ת", והנה, ת', עולה בגימ' כמו תיבת "שנים", נמלא, שכתוב כאן בתיבה זו, "ב' ראשי שנים", והכוונה, לב' הימים של ראש השנה, שהם חלום בב' הימים הראשונים של השנה, בימים "א' ב' תשרי", והנה, אותיותיהם של ג' תיבות אלו, "א' ב' תשרי", הם שווים ממש לאותיות שתיבת "בראשית", והרי לנו תיכף בפסוק הראשון בתורה, רמז נפלא בס"ד להנהגת חכמים לחוג את ימי ראש השנה בב' הימים הראשונים של השנה, הגם שמדאורייתא יש לחוג את היום הראשון בלבד, והוא רמז נחמד ונעים בס"ד.

* * *

אברהם אבינו ע"ה זיקק לדעת "מי בעל הבירה", וכמו שאמרנו במדרש (בראשית רבה ל"ט א') שפרשת לך לך, "משל לאחד שהיה עובר ממקום למקום, וראה בירה אחת דולקת, אמר, תאמר שהבירה הזו בלא מנהיג, הליץ עליו בעל הבירה, אמר לו, אני הוא בעל הבירה, כך, לפי שהיה אבינו אברהם אומר, תאמר שהעולם הזה בלא מנהיג, הליץ עליו

לצאר צס"ד, קזו תוכן בקשתנו בתפילה הנ"ל, קנזכה, שהלימוד שלנו בספר התורה, יהיה צלמת לשמה ועל מנת לקיים, ואז נזכה על ידי לימוד זה ל"סם החיים", ויהיה צו "ברכה ושלום ופרנסה טובה" וכו', והוא רמז נחמד צס"ד.

* * *

ונתנה תוקף קדושת היום, כי הוא נורא ואיום, ובו תנשא מלכותך, ויבון בחדס כסאך, ותשב עליו באמת, והוא תחילת הפיוט המיוחס לרבי אמנון ממנצא, והתיבות "ובו תנשא מלכותך", מיוסדים על לשון הפסוק (במדבר כ"ד ז') "יול מים מדליו וזרעו במים רבים וירום מאנג מלכו ותנשא מלכותו", והנה, בתיבת "תנשא" נרמזים ארבעה ראשי השנים שבהם מתנשא מלכותו של הקדוש צ"ה, ובהם הוא שופט ודן את עולמו, והוא, על פי מה שאמרו במשנה (ראש השנה פ"א מ"א), "ארבעה ראשי שנים הם, באחד בניסן, ראש השנה למלכים, ולרגלים, באחד באלול, ראש השנה למעשר צהמה, רבי אלעזר ורבי שמעון אומרים, צלחד צתשרי, באחד בתשרי, ראש השנה לשנים, ולשמיטין, וליוצלות, לנטיעה, ולירקות, באחד בשבט, ראש השנה לחילון, כדברי בית שמאי, בית הלל אומרים, צחמשה עשר צו", עד כאן לשון המשנה, והרי לנו כאן ארבעה חודשים בשנה שיש בהם ימי ראש השנה, והם, תשרי, ניסן, שבט, אלול, שהם נוטריקון של תיבת "תנשא", וצא הרמז בתיבות "ותנשא מלכותו", וכן פיוט "ובו תנשא מלכותך", קזה מקוייס בארבעה ראשי השנים, שבהם מתנשא מלכותו של הקדוש צ"ה, וכמו שציאר שם ה"מלאכת שלמה" במשנה, צסם רבי חיים ויטאל ז"ל, ססוד "ארבעה ראשי שנים", הוא כנגד "ארבע ראשי המלכות", עיין שם.

ועוד נרמז צס"ד בתיבת "תנשא" (תשנ"א), שהיא עולה בגימ' כמנין התיבות "הרת עולם" (תשנ"א), והוא מנוסח הפיוט הנודע, "היום הרת עולם, היום יעמוד במשפט כל ילודי עולמים", והוא רמז נפלא צס"ד, וואגב, יש לנו רמז נוסף בצרבעת התיבות "היום הרת עולם היום" (תתע"ג), שהם עולים בגימ' כמנין התיבות "זה ראש השנה" (תתע"ג), והנה גם הוא רמז נפלא צס"ד.

* * *

היום הרת עולם, היום יעמיד במשפט כל יצורי עולמים, אם כבנים ואם כעבדים, אם כבנים, רחמינו ברחם אב על בנים, ואם כעבדים, עינינו לך תלויות עד שתחננו ותוציא כאור משפטינו, איום קדוש, פירוש, שמהלך שאין אלס יודע כילד וצחיזה אופן ידונו אותו ציוס הדין, האס ידונו אותו כמו אב השופט את בנו, או שמא, כמו אדון השופט את עבדיו, על כן אנו מייחדים את סגנון בקשתנו ותפילתנו לצכות צדיו, בלשון ספק, שאס נהיה נידונים כמו "בנים", אזי בקשתנו היא, שתרחס עלינו "ברחם אב על בנים", ואס נהיה נידונים כמו "עבדים", אזי "עינינו לך תלויות עד שתחננו ותוציא כאור משפטינו".

ברם, על פי ציאור זה, לכאורה היה מדוייק יותר לומר כך, "היום יעמיד במשפט כל יצורי עולמים, או כבנים או כעבדים, אם כבנים, רחמינו ברחם אב על בנים, ואם כעבדים, עינינו לך תלויות", לכן נראה לפרש צאופן אחר, צציאור נאה ומחודש צס"ד, והוא, שהרי צלמת "אדם נידון" גם "בבל יום" ו"בבל שעה" (עיין ראש השנה דף ט"ז ע"א), אללא ש"היום", ציוס "הרת עולם", ציוס הזה "יעמיד" הקצ"ה "כל יצורי עולמים

במשפט, ויקבע עבורם למשך כל ימי השנה הבאה עלינו לטובה, כיכל יהיה אדם זה נידון מעתה ולמשך כל ימות השנה הבאה, בכל יום ובכל שעה, האם ידונו אותו אז כמו אב השופט את בנו, או שמה, כמו אדון השופט את עבדיו, ועל כן נאמר "אם כבנים אם כעבדים", כלומר, שעל דבר זה עצמו הוא נידון עתה, ה"אם" לזון אותו "כבנים" או ה"אם" לזון אותו "כעבדים", ועל כך אנו ממשקים ואומרים, "אם כבנים רחמינו" וכו', כלומר, שאם נקבע לנו היום שנהיה נידונים מעתה כמו בנים, אזי בקשתנו היא, שתרחם עלינו כרחם אב על בנים, ואם נקבע לנו היום שנהיה נידונים מעתה כמו עבדים, אזי עינינו לך תלויות עד שתחננו, ועל כן, לריך להתפלל ביום הדין גם על פרט זה, שנזכה שיקבלו אותנו מעתה להיות נידונים להיחשב ולהישפט כמו "בנים", ולא כמו "עבדים".

במשפט, ויקרא דינינו לטובה, הרי צדק אנו בטוחים שאנו נתחבים אלנו "כבנים", ומאידך, מכל עיקר עבודת ימי ראש השנה, להמליך את הקב"ה עלינו למלך ולקבל עלינו את עול מלכותו, הרי צדק אנו מבקשים להיות לו "כעבדים", ומעתה יוצן היטב צס"ד גם קרוב יותר לפשט, מדוע אנו אומרים "היום יעמיד במשפט כל יצורי עולמים, אם כבנים אם כעבדים", ואין אנו אומרים "היום יעמיד במשפט כל יצורי עולמים, או כבנים או כעבדים", שהרי כוחם וצמחותם של ב' ימי ראש השנה, כלולים גם שניהם, והרי לשניהם אנו זקוקים עתה, ויהי רצון מלפניך, "שתחננו ותוציא כאור משפטנו", אכי"ר. (צס"ד, אור ליום שלפני פקעה נצבים תשפ"א, בבית החולים אסותא באשדוד).

* * *

והנה, יום "ראש השנה" הרי נחשב ל"יום טוב", הגם שהוא יום הדין והמשפט, וכמו שמאלנו בלשון המשנה, "יום טוב של ראש השנה", וביאור הדבר הוא, ראשית, משום שאנו בטוחים בה' יתברך שיצדיק אותנו במשפט, ויקרא דינינו לטובה, ושנית, שהרי עיקר עניינם של ימי ראש השנה, הוא יום טוב של המלכות הקב"ה עלינו למלך, ויום טוב של קבלת עול מלכותו עלינו, וכמו שאמרו (ראש השנה דף ט"ז ע"א), "אמרו לפני בראש השנה מלכויות זכרונות ושופרות, מלכויות, כדי שתמליכוני עליכם, זכרונות, כדי שיעלה זכרוניכם לפני לטובה, וצמה, בשופר", ע"כ.

בשמך יגילון כל היום ובצדקתך ירומזו (תהלים פ"ט י"ז), פסוק זה נהגו לאומרו לפני תפילת מוסף של ימי ראש השנה, והנה, כבר העיד בנו רבי חיים ויטאל זי"ע (שער הכוונות דף 5), שרבו האר"י הק' זי"ע היה בובה הרבה בתפילות של ראש השנה, והיה אומר, כי מי שאין בביה נופלת עליו בימים אלה, היא הוראה, שאין נשמתו שלימה והגונה, וכן כתבו משמו, שהדבר נרמז בתיבת "בביה", שהוא נוטריקון של תחילת הפסוק שנאמר על יום הכיפורים (ויקרא ט"ז ל'), "בי ביום הזה יבפר", ומכאן, שמי שאינו מוכיח למענות דימי ראש השנה ויום הכיפורים, אות וסימן הוא שנפשו ונשמתו פגומים רח"ל, ואמרו על כך צס"ד רבי פינחס מקאריץ זי"ע, שתיבת "בביה" היא גם נוטריקון של הפסוק הנ"ל, "בשמך יגילון כל היום", להורות, שגם ה"בביה" לריך להיות מתוך שמחה וגיילה, עד כאן דברי פי חכם חן, ופתיים יסק.

והנה, על פי ב' הטעמים הללו, נמלא, שאנו מתייחסים ליום זה הן "כבנים" והן "כעבדים", דהיינו, שמלד מה שאנו בטוחים בה' יתברך שילדיק אותנו

והנה, הרי עיקר הגורם ל"בביה", הוא קול "השופר", וכלשון הכתוב (עמוס ג' ו') "אם יתקע שופר בעיר ועם לא יחרדו", והנה, גם צתיבת "שופר" נרמז בנטוריקון ענין השמחה, וכלשון הפסוק (תהלים קכ"ו ז') "שחוק פינו ולשונונו רינה", כי גם מלות התקיעות לריכים לקיים מתוך שמחה, ורמז נחמד לדבר יש למלאו צפרק "מוזמור לתודה" (תהלים ק), שנראה לרמז אותו על יום ראש השנה, וס' נאמר, "הריעו לה' בל הארץ", ותיבת "הריעו" יש לפרש מלשון "בהצוצרות וקול שופר הריעו" (תהלים ל"ח ו'), להיטו, כשתבואו לקיים מלוות תקיעת שופר, אזי, "עברו את ה' בשמחה בואו לפניו ברננה", להיטו, שתעשו זאת מתוך שמחה ורננה, ואחר כך נאמר "דעו כי ה' הוא אלקים הוא עשנו", שזה מרמז על היום הזה, יום צריאת האדם, וכאמור.

* * *

ויהי אחר הדברים האלה והאלקים נסה את אברהם ויאמר אליו אברהם ויאמר הנני (בראשית כ"ב א'), צפסוק זה נפתח פרשת העקידה, הפרשה שקוראים ביום השני של ראש השנה, והנה, לפי דעה אחת היתה מעשה העקידה ביום ראש השנה, וכמו שכתב ב"אבודרהם" (הפילות ראש השנה), ומקורו בפסיקתא (כזה מ' ו') ובזוהר הק' (ויקרא דף י"ח ע"א ודף קפ"ב ע"ב ברעיא מהימנא), אלל שאף על פי כן אנו קוראים אותה ביום השני, ולל ביום הראשון, שהרי גם לדעה זו, קריאת פרשה זו אינה באה כדאי להזכיר וללזין דבר שארע בו ביום, כי אם על מנת להזכיר זכות מעשה העקידה כלל, והרי גם אחד מעיקרי מלוות היום, מלוות תקיעת שופר, באה גם היא להזכיר מעשה העקידה, וכמו שאמרו (ראש השנה דף ט"ז ע"א), "אמר רבי אבהו, למה תוקעין בשופר של איל, אמר

הקדוש צרוך הוא, תקעו לפני בשופר של איל, כדי שאזכור לכם עקידת יצחק בן אברהם, ומעלה אני עליכם כאילו עקדתם עלמכם לפני", ע"כ.

ברם, נראה לומר צדך רמז בס"ה, שאכן, צפסוקים אלו של העקידה גופם הדברים נרמזים, הן עלם הדעה שהדבר היה בראש השנה, ועוד, שצרכות הימים יקבעו חכמים להוסיף ולצקש שנית, יוס גוסף, לכתיבה וחתימה טובה, ושני הימים הללו יהיו נחשבים ליום אחד ארוך, ועל דרך מה שאמרו בגמרא "יומא אריבתא", (עיין בינה דף ל' ע"ב, "הכא ללא מפסקו לילות מימים, כולו יומי כחדל יומא אריכתא דמי"), שכן, ארבעת התיבות "והאלקים נסה את אברהם" (תהס"א), עולים בגימ' כמנין שתי התיבות "ראש השנה" (תהס"א), חושבנא דלין כחושבנא דלין, והנה, על זה נאמר עוד שם, "ויקרא מלאך ה' אל אברהם שנית מן השמים", ומהו "שנית", היינו, יום טוב שני של ראש השנה, ועל כן, הגם שעל פי הדעה שהעקידה היתה בראש השנה, הרי שהיא היתה ביום ראשון של חג, צרם, אף על פי כן קוראים אותה בתורה ביום שני של ראש השנה, שכן, הוא המשך של היום הראשון של חג, שהוא "יומא אריבתא", וכנ"ל.

* * *

וגם את נח באהבה זכרת, ותפקדהו בדבר ישועה ורחמים, צהניאך את מי המבול, לשחת כל בשר, מפני רע מעלליהם, על כן זכרנו בא לפניך ה' אלקינו, להרבות זרעו בעפרות תבל, וצאצאיו כחול הים, ככתוב בתורתך (בראשית ח' א'), ויזכור אלקים את נח, ואת כל החיה, ואת כל הבהמה אשר אתו בתיבה, ויעבר אלקים רוח על הארץ, וישבו המים", לדברים אלו נאמרים

צפתיחת סדר "זבֵּרוֹנוֹת", וכהקדמה לפסוק ראשון מן התורה, וכבר הרחיבו רבותינו הק' זי"ע צביאורים שונים ונפלאים, מה ראו חכמים להזכיר את נח איש צדיק בתפילות ראש השנה, והנה, בספר הק' "אמרי אמת" (תרג"א ד"ה וגם את נח) פירש, שהאדם הוא עולם קמץ (תנחומא פקודי ג'), ואף אם חלילה חטא כדור המזבל, עדיין יש לו נקודת חן שלא התקלקלה, ולא נס לחלומיתו ולא כהתה בעיני ה', והוא כמו מה שארע לנח כלפי בני דורו, "ובן הוא בכל אדם, שהנקודה של חן שיש לו, מוגביהה אותו כליל", ולכן מזכירים זאת בראש השנה, עד כאן תמלית דברי פי חכם חן, ופפתים יסק, (ואגב, כבר נודע מה שהיה ה"אמרי אמת" מפרש, שעיקר מה שזכר ה' את נח, הוא מחמת שהחזיק את עצמו בשפלות, והרגיש שהוא שוה לחיות ולבהמות, ועל כן נכתבו כולם בפסוק אחד, "את נח ואת כל החיה ואת כל הבהמה", עד כאן דברי פי חכם חן, ופפתים יסק).

ובדרך לחות יש לומר בס"ד, שתיבת "נח", נוטריקון "נקודת חן", וגם "נח" עצמו נקרא על שם ה"חן", כי "נח" צהיפוד אותיות, הוא "חן", ועל זה כתיב (בראשית ו' ח') "ונח מצא חן בעיני השם", ועוד יש לפרש בדרך לחות בס"ד, "ונח", כלומר, השם של "נח", "מצא", כלומר, הוא עולה ו"יוצא" במספר הגימ' שלו, "חן", כלומר, כמנין "חן", (והיינו, נח מלא חן, פירוש, "נח באטרעפט חן").

והנה, צ' התיבות הללו, "נקודת חן" (תרי"ח), עולים בגימ' כמנין ג' התיבות הללו, "קל אלקי ישראל" (תרי"ח), והנה, על פי דרשת רבותינו ז"ל (מגילה דף י"ח ע"א), הרי אלו שמותיהם של יעקב אבינו ע"ה ושל הקב"ה, וכמו שנאמר (בראשית ל"ג כ'), "ויצב שם מזהב ויקרא לו קל אלקי ישראל", וכמו שפירש רש"י שם, "לא

שהמזבח קרוי אלקי ישראל, אלא על שם שהיה הקדוש ברוך הוא עמו, והלילו, קרא שם המזבח על שם הנס, להיות שזכו של מקום נזכר בקריאת השם, כלומר, מי שהוא קל, הוא הקב"ה, הוא לאלקים לי, ששמי ישראל, וכו', ורבותינו דרשו, שהקב"ה קראו ליעקב, קל, ודברי תורה כפטיש יפוצץ סלע, מתחלקים לכמה טעמים, ואני ליישב פשוטו של מקרא באתי, ע"כ, וכן כתב הרמב"ן, "ועל דרך האמת הוא במדרש רבותינו, שדרשו רבותינו במסכת מגילה, מנין שקראו הקב"ה ליעקב קל, שנאמר, ויקרא לו קל אלקי ישראל, ויש בענין הזה סוד גדול, הזכירוהו עוד בצראשית רבה (ע"ט ח') בלשון אחר, אמר לו, אתה אלוך בעליונים, ואני אלוך בתחתונים, ירמזו למה שהם אומרים תמיד, שאיקונין של יעקב חקוקה בכסא הכבוד", ע"כ, ובסגנון הזה נתנבא גם רבינו בחיי בפירוש, עיי"ש.

ומבל זה למדנו, ש"נקודת החן" שיש לכל אחד ואחד מישראל, הוא מכוח זה שהוא מבני בניו של יעקב אבינו ע"ה, שיצורתו חקוקה מתחת כסא הכבוד, ושעל כן קרא לו הקב"ה "קל", ומעתה, הן הם דברי ה"אמרי אמת" הנ"ל, ש"נקודת חן" זו, אינה מאבדת את חינה ואת ערכה אלא הקב"ה לעולם, והוא רמז נחמד בס"ד.

* * *

"ואמר רבי יצחק, למה תוקעים בראש השנה, למה תוקעים, רחמנא אמר תקעו, אלא, למה מריעים, מריעים, רחמנא אמר זכרון תרועה, אלא, למה תוקעים ומריעים בשם יושבים, ותוקעים ומריעים בשם עומדים, כדי לערבב השטין", (ראש השנה דף ט"ז ע"א וע"ב), ופירש רש"י, "שלא יטוין, כשישמע ישראל

ונראה לזכור בס"ד את דברי ה"בעל שם טוב" הק' זי"ע, על פי מה שאמרו בגמרא (שבת 97 כ"ג ע"ב), "היה תפוס נר חנוכה ועומד, לא עשה ולא כלום", ופירשו צדיקים צרמיזי לחכמתא, שאם אמנם קיים האדם בפועל את מצוות זקנים בהלכות נר חנוכה, אך כיון שלא נתעלה בעלמו כלום, ונשאר תפוס ועומד במדרגתו, "כאחמול, כן היום, כן מחר", אם כן, לא עשה כלום בהלכותו, עד כאן דברי פי חכמים חן, ונפתים יסקו, ונמלא, ש"י ושב", הכוונה למי שמקיים את המצוה מתוך מחשבה וכוונה ראויה ומתוך ישוב הדעת, ואילו "עומד", הכוונה למי שמקיים את המצוה מתוך בלבול ופירוף הדעת, ומבלי שום מחשבה וכוונה ראויה, ועל פי זה יש לפרש גם כאן, "למה תוקעים ומריעים בשהם יושבים, ותוקעים ומריעים בשהם עומדים", היינו, מדוע תוקעים גם כשאין לנו את 77 הכוונות, ומתוך בלבול הדעת, וגם כאשר אנו מצויים בלי מחשבה וכוונה ראויה, ועל זה אמר, שהוא משום שכוונת מצוה זו היא אך ורק ש"רחמנא אמר תקעו", ודווקא על ידי כוונה זו אנו זוכים "לערבב את השמין", ולגרוס לו "שלא ישמין", והוא ביאור נפלא בס"ד במעשיהם של לדיקים.

ובדרך נחות יש להוסיף, שדבר זה נרמז במקרא שכתוב (תהלים ל"ח ו'), "בהצוצרות וקול שופר הריעו לפני המלך השם", שכן, ראשי תיבות הראשונות של הפסוק, הם אותיות "בושה", כי על ידי גודל ה"בושה" ו"שברון הלב" מכך שאין צידו במה לבוון בעת התקיעות, לייקא בכך הוא מרוצה ביותר לפני הקב"ה, ותקיעותיו מתקבלות ברחמים וברצון, והוא רמז נחמד בס"ד.

מחבבים את המצות, מסתתמים דבריו", וזכ"ן פירש, "להכניע את היצר הרע", ופירשו בספרים הק' זכוונת הגמרא כאן, שהכוונה המעולה ביותר והנדרשת במצוות תקיעת שופר, אחת היא, שהיא, על מנת לקיים מאמר ה' שציונו לתקוע בראש השנה בשופר, עד כאן דברי פי חכמים חן.

ובזה יש לפרש בס"ד מאמר הכתוב (תהלים פ"א ד' וה'), "תקעו בחודש שופר בכסה ליום חגנו כי חוק לישראל הוא משפט לאלקי יעקב", להינו, כמו שפירשו בספרים הק' בדרך נחות על מאמר הכתוב "זאת חוקת התורה" (במדבר י"ט ז'), כלומר, איזהו מצוה הנקראת "חוקה", אם הוא מקיים בעלמו את מה שפירש רש"י שם, "גזירה היא מלפני", להינו, שאינו חושב "מלפני" קיום המצוה קום טעם, כי אם שכן "היא גזירת הבורא", עד כאן דברי פי חכמים חן, ועל פי זה יש לפרש גם כאן, שהמצוה הזו של "תקעו בחודש שופר", כוונה אחת בלבד לדין להיות בה, והיא, "כי חוק לישראל הוא משפט לאלקי יעקב", והוא פירוש נחמד בס"ד.

והנה, כנר היה מעשה אלל זקנינו הגדול הרה"ק רבי זאב וואלף קיצעם זי"ע, אשר שימש פעם כ"בעל תוקע" אלל רבו הק' ה"בעל שם טוב" זי"ע, והכין לעלמו 77, שבו נשם לעלמו את הכוונות של התקיעות, אך קודם התקיעות נעלם ממנו הדף, והיה לו מחמת כן שברון לב שלא יוכל לכוון את הכוונות, והנה, לאחר התפילה, אמר לו רבו הק', היום תקעת יותר טוב מתמיד, כי שברון הלב עדיף יותר מכל הכוונות, עד כאן תורף מעשיהם של לדיקים.